

משנת החזון שלמה גליון

מתוך שלל אוצרות תורתו ושיעוריו של מורנו גאון ישראל לשיעור עשיר תוכן לשולחן השבת

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת וישלח תשפ"ז 256

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן עדכונים על הנעשה בבית מדרשו,

ב"קו הינוקא" 03.550.2228

פנינים על הפרשה

ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבנו שליט"א

אליהו הנביא

וַיִּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בְּאֵנוּ אֶל אַחִיךָ אֶל עֵשָׂו. (לב, ז). כתב החיד"א בספר פני דוד (פ' וישלח, י) שרמזו לו בזה המלאכים שעשיו היה אויב ליעקב עד שיבוא אליהו זכור לטוב לעתיד לבוא ויכניעו כליל, וכנרמז בראשי התיבות 'וישבו המלאכים אל יעקב לאמר' העולים 'אליהו'. וכן כתב כבר מהרח"ו בספר עץ הדעת טוב (פ' וישלח) שבכל שליחות זו של המלאכים נרמז ענין הגאולה לעתיד לבוא, שיכניע אליהו את מלכות אדום הבאה מעשיו והיתה לה' המלוכה. ובספר אמרי פנחס (ח"א פ' וישלח, מז) ביאר ברמז ראשי תיבות הללו, שגם אליהו היה מהמלאכים ששלחם יעקב לעשיו, ואף שעדיין לא היה אליהו בעולם מכל מקום בחינתו היתה אז, כמו שכתבו הרמ"ק בפרדס רימונים (שער כד, ז) והמגלה עמוקות (בפ' וירא).

מעשר בהמה בחוץ לארץ

וַיִּקַּח מִן הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו. (לב, ז). פירש רש"י (לב, ז) במה שהדגיש הכתוב 'מן הבא בידו', שיעשר יעקב בהמותיו, כמו שהבטיח לקב"ה "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" (כה, כב), ונתן לעשיו מהחולין שבידו. אמנם בפרקי דרבי אליעזר (פ"ז) מובא שלקח יעקב את מעשר קניינו שהביא מפדן ארם ושלח ביד עבדיו ונתנם לעשיו, וביאר המשך חכמה (לב, ז) שדברי הפרקי דרבי אליעזר הם בשיטת רבי עקיבא במסכת בכורות (בדף ג ע"א) שמעשר בהמה שבחוץ לארץ אינו קרב אפילו בזמן שאפשר להקריב (אם בזמן שביט המקדש קיים, אם בזמן שהותרו הבמות, וכימי האבות), אלא ירעה עד שיסתאב ויאכלנו הבעלים, אבל דברי רש"י הם כשיטת חכמים במשנה שם במסכת בכורות (ט, א) שמעשר בהמה שבחוץ לארץ קרב בזמן שאפשר להקריב, ולכן פירש שהביא לו יעקב הבהמות מן החולין, ואת המעשר הקריב במזבח כשבא לשכם ובנה שם מזבח.

תק"ן קרבנות

עֲזִים מְאֵתִים וְתִישִׁים עֲשָׂרִים רְחִלִּים מְאֵתִים וְאֵילִים עֲשָׂרִים. (לב, טו). כתב בעל הטורים שלכך כל תיבות פסוק זה מסתיימים באות מ', וכן כנגד זה הם כל תיבות הפסוק "ומנחתם ונסכייהם לפרים לאילים ולכבשים

במספרם כמשפטם" (במדבר כט, לג) שאף הם מסתיימים כולם באות מ', לרמז שבהמות אלו ששלח יעקב כדורון לעשיו, שסך כולם הוא תק"ן בהמות, היו כנגד כל תק"ן קרבנות החובה במשך השנה עליהם צותה התורה בסוף פרשת פנחס, שהוצרכו בניו של יעקב לכפר על אשר לא סמך על הבטחת הקב"ה שיוגן בעדו, ולהביא בעבור זה תק"ן קרבנות במשך השנה. וכתב בעל הטורים ביאור נוסף לרמז זה שכל תיבות פסוק זה מסתיימים באות מ', שהוא מלשון 'מום', ומרמז בזה הכתוב שהיו בהמות אלו ששלח יעקב לעשיו בעלי מומים, בכדי שלא יקריב מהם עשיו קרבנות. וכן כתב גם הלקח טוב (לב, טז).

תק"ף שעיר

גְּמֵלִים מִיְּנִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלִשִׁים. (לב, טז). מה שכתב בעל הטורים (לב, טז) שסך כל הבהמות ששלח יעקב לעשיו הוא תק"ן בהמות, זהו כאשר מונים אנו הגמלים לשלושים, אבל אם נמנה הגמלים לשישים, עולה סך כולם **תק"ף** בהמות, וכמונין 'שעיר', וכתב האור החיים (לב, טז) שנתכוון בזה יעקב לבטל כח עשיו הנקרא 'שעיר', וכן לבטל את **תקפו**.

ובילקוט ראובני (פ' וישלח, מב) הביא מספר גלי רזיא שמה ששלח לו 'עשרים תיישים' היה זה כנגד מה שצריכים ישראל לשלוח בכל שנה ביום כיפור שעיר לעזאזל לשרו של עשיו, ומפני שעשרים שנה נתעכב יעקב בבית לבן ולא שלח לו בכל אותם שנים מאומה בכל יום כיפור, לכן שלח לו בפעם אחת עשרים תיישים, ורבי יהונתן אייבשיץ בספר תפארת יהונתן (לב, טז) כתב שכל אותם **תק"ף** בהמות ששלח לו יעקב היו כנגד ה'**שעיר**' לעזאזל, כי אז היה יום הכיפורים. ולכך שלח לו גם גמלים, כי הגמל על אף שטמא הוא על פי סימני רגליו שפרסותיו קלוטות, עם כל זה בפיו יש סימני טהרה, שמעלה גרה הוא, וְנִרְמַז בזה לעשיו שעל אף שטמא הוא וחפץ לקטר על חלק הקדושה שמצד יעקב, עם כל זה כיון שהיום יום הכיפורים הוא שאין רשות לשטן לקטר בו כמובא במסכת יומא (בדף כ ע"א), לכך ראוי הוא שיתמלא ברחמים ולא יקטר, ואדרבא אף יודה לו על הברכות.

זאלה יעמודו על הברכה

לעילוי נשמת:
גאולה בת דינה, דוד ורות בני חנה,
ראו דוד דרור בן רונית,
אבי אברהם בן עליזה.
לרפואת וישועת:
דוד בן שרה

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני: 03-3765444
זמין בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com
יד' להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

זמני השבת

רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	זמני השבת
17:44	17:10	15:59	ירושלים:
17:39	17:08	16:17	בני ברק:
17:38	17:08	16:17	חיפה:
17:43	17:10	16:19	באר שבע:

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים של רבנו שליט"א

"מבטן שאול שוועתי" חלק ה' (יונה ב, ג)

דברות קודש במעמד הסיומים ביום ר"ח תמוז תשפ"א
בירושלים תובכ"א

א

עולם הבא הוא עולם הנשמות, ולכן כל עיקר השגת גדולת הקב"ה ושעשועי עולם הבא אחוזים ודבוקים הם בענין הריח, שיתענגו הנשמות מריחות גן עדן ונפלאים שימשכו מנועם זיו השכינה, כמו שאמר רבי חייא בשם רשב"י בזהר ויקהל (בדף רא ע"א) שעונג הנשמות בשכרם לעולם הבא הוא שנתחיים לפניהם שלוש עשרה הרים של אפרסמון טהור, וכן מובא במסכת תענית (בדף כה ע"א) שראה רבי אלעזר בן פדת בשכרו לעולם הבא שלוש עשרה נהרות שמן אפרסמון טהורים כנהרות פרת וחדקל שעתיד הוא להתענג בהם בשכרו לעולם הבא, וכן מובא בתנחומא (בראשית א) ובראשית רבה (סב, ב) שראה כן רבי אבהו בשכרו לעולם הבא, וביאר המהרש"א (בתענית טז) שלכן נדמו תענוגי עולם הבא בעולם הנשמות לאפרסמון שהוא ריח טוב, כי הוא החוש הקרוב לדבר רוחני, והוא עונג הנשמות, וכמו שאמר רב זוטרא בר טוביה בשם רב במסכת ברכות (בדף מג ע"ב), שממה שכתוב (תהלים קכ, ו) "כל הנשמה תהלל יי"ה" למדים אנו שיש לברך על הריח, שהוא דבר שהנשמה נהנית בו ולא הגוף. והוא שאמר שם רב זוטרא בר טוביה בשם רב עוז, שעתידיים בחורי ישראל שיתנו לעתיד לבוא ריח טוב כלבנון, כנאמר (הושע יד, ז) "לכח יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו כלבנון", כי הוא עיקר שעשועי עולם הבא.

והדבקות בזכרון עולם הנשמות ושעשועי העולם הבא הוא עיקר התשובה, שכאשר עוסק אדם לתקן מחשבתו ודעתו לדבוק בבורא ב"ה מתוך הזכרון בעולם הבא, עולים בזה האותיות י"ה שבשם לשרשם, ונתקן בזה עוון ה'גאוה' העולה כמספר י"ה כמובא בדברי רבנו האר"י בשער רוח הקודש (תיקון ז), והוא עיקר התשובה והתיקון לכל עוון ולכל חטאת עד לשרוש החטאים כולם בחטא אדם הראשון, שסיבת ושרוש החטאים כולם הוא מה שנכנסת באדם גאוה ומתרחק הוא מדבקות הדעת והמחשבה בקב"ה, וכאשר שם ומדבק האדם מחשבתו בקב"ה מתוך זכרון העולם הבא, שהוא דבקות המחשבה שמצד התפילין, בזה שבה וחזרת אל האדם מדרגת הנשמה לממדו מגילוי התורה ומגילוי השגחת השי"ת בכל הבריאה, ומתוך כך נתגלית לו מדרגת התורה הנשפעת מסוד הריח, וכענין מה שמשמעשים הנשמות בעולם הבא מגילוי אור התורה וחיות אור האלהות הנשפע אז. כי בכדי להשיב הדעת והמחשבה למקומם הראוי צריך האדם לבטל הגאוה שבקרבו ולבוא להכנעה מלפני אדון השמים והארץ, שהרי אמר רב יהודה בשם רב במסכת פסחים (בדף סו ע"ב) שהמתגאה מסתלקת ממנו חכמתו, היינו שמתרחק הוא מגילוי אור האלהות שבמדרגת נשמה, כי החכמה האלהית היא ראשית האצילות, וכנגד האות י', כמובא בספר התמונה (בתמונה א. אות י'), שהיא הקרובה ביותר אל הדבקות בה' ב"ה במדרגת 'נשמה', וכאשר מתגאה האדם עולה ומסתלקת ממנו מדרגת הנשמה כדי שלא יאחז בה הפגם והקלקול, אבל מתוך שזוכה לתשובה מצד מדרגת התפילין ודבקות המחשבה בה' ב"ה, חוזרת נשמתו אליו ומלמדת אותו מחיות אור האלהות וגילוי השגחת ה' ב"ה בכל אשר נעשה בבריאה כולה.

ב

כי ריחות הבשמים מובדלים הם מהעולם הזה ואין בהם אחיזה לקלקול הגאוה שנכנסה בנבראים בחטאייהם, כי הם כענין יום השבת המובדל מכל ששת ימי המעשה ומתוך כך נשפעים ביום זה הרהורי תשובה לנבראים כולם ממדרגת עולם הנשמות, כמובא בהקדמת זוהר (בדף א ע"ב) וזוהר תרומה (בדף קלו ע"ב), שעיקר הדבר הוא שנכונת אז עזות הגאוה הנאחזת בנבראים בכל ששת ימי המעשה לייחס הצלחתם למלאכתם ומעשי ידיהם, ועולה ונתעלית מחשבתם ודעתם לדבוק בקב"ה בזכרון העולם הבא ולידע ולהתודע שהוא שעשה עושה ויעשה לכל המעשים כולם, וזהו מתוך מדרגת הריח הנשפעת אז לעולם, שהוא שעשועי הנשמות בעולם הבא כאמור, שזוכים לזה הנבראים מצד הנשמה יתרה הנכנסת בהם בכניסת יום השבת, כמו שדרש ריש לקיש במסכת ביצה (דף טז ע"א) ותענית (דף כז ע"ב) מה שנאמר בכניסת השבת "וביום השביעי שבת וינפש" (שמות לא, יז), שנשמה יתרה נותן הקב"ה באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, וזהו 'וינפש', שכיון ששבת, ווי אבדה נפש. ולכן מיד כאשר יוצאת השבת תקנו חכמים לברך על ריחות הבשמים, בכדי להשיב בהם נפש האדם, כמו שכתבו הרשב"ם (בפסחים דף קב ע"ב) והתוספות (בפסחים שם ד"ה רב אמר, ובביצה דף לג ע"ב ד"ה כי הוינו) והרא"ש (בברכות פ"ה ס"ג א) והכלבו (בס"י מא ובס"י נ' ובס"י נח) בטעם הדבר, שמפני שירדים אנו מהמדרגה הגדולה של השבת וזכרון עולם הבא לעולם המעשה, צריכים אנו שתתיישב הדעת להתקיים בעולם המעשה ולזכור גם אז בעולם הבא ובגילוי השגחת השי"ת בבריאה כולה.

והוא גם טעם מה שנוהגים בבית המילה לברך על הבשמים, מפני שאחר שנשתעשעה נשמת הרך הנימול למעלה בריחות גן עדן הנמשכים מנועם זיו השכינה, שוב אין יכולה נפשו לסבול את ריח העולם הזה, וצריכים אנו להשיב נפשו בריחות הבשמים בכדי שתתיישב דעתו להמשיך להתקיים בעולם המעשה. כי במדרגת הריח הנמשכת מהעולם הבא לא נאחו כל

לקול הנמשך בזה העולם מצד ריחוק הנבראים מהקב"ה, מפני שאין לענין הריח כל אחיזה בזה העולם, כמו שכתב המלבושי יום טוב (בא"ח סימן רכה ס"ק ה) שלכן אין מברכים על ריחות הבשמים 'שהחינו', מפני שהנאה מועטת היא, וכן כתב גם בספרו דברי המודות על הרא"ש (ברכות פ"ו ס"ק קכ), ושם הביא טעם נוסף לזה, שהוא מפני שלא שייך לומר על כך 'שהחינו', שהרי קיימת ונצחית היא הנשמה לעד. ומטעם זה שהנאה מועטת היא בריחות הבשמים גם אין מברכים אנו על כך ברכה אחרונה, כמו שכתב רש"י במסכת נדה (בדף נב ריש ע"א), מפני שכל כך מועטת היא עד שאין בה כלל שיעור עיכול, ושלא כמו באכילה שאפילו באכילה מועטת נוקטים אנו שמשך העיכול הוא לכל הפחות שבעים ושתיים דקות, שיעור זמן הליכת ארבעה מילין, כמו שכתב הביאור הלכה (בסימן קפד ד"ה אם אינו יודע), כי שונים הם ריחות הבשמים שכלים הם תיכף ואין בהם כלל זמן עיכול כמו שכתב הכלבו (בסימן כד), וכמו שביאור הלבוש (בא"ח סימן רטז סעיף א) והב"ח (שם בסימן רטז ד"ה אבל לאחרי) והט"ז (שם בסימן רטז ס"ק א) והמגן אברהם (שם בסימן רטז ס"ק א), והוא מפני שריחות הבשמים כנגד ענין קדושת המחשבה ומדרגת הנשמה הם, שאין לזה גבול ושביעה בזה העולם.

והוא שמובא בשם רבי פנחס מקוריץ (אמרי פנחס ח"א, שער עולם ומלואו נו) ועוד קדושים הרבה שבענין ריחות הבשמים וברכותיהם יכול האדם לפעול תיקון ועליה לנשמת קרובו שנסתלק, וכן כתבו רבי צבי אלימלך מדינוב בספר בני יששכר (מאמרי סיון ד, ה) והמנחת אלעזר ממונקאטש בספר שער יששכר (מאמרי ניסן, זמן היריותיו כה) שמפני שחוש הריח לא נתקלקל בחטא אדם הראשון לכן יש בו עליה ותיקון גדול לנשמה, כי ריחות הבשמים נמשכים מענין העולם הבא שהוא עולם הנשמות. ולכן אם רוצה אדם לקדש עצמו ראוי לו להשתדל בריחות הבשמים וברכותיהם, שיש בזה כח גדול לפעול תיקון לנשמה (אלא שצריך להיזהר שאם לא שיה מקומו לא יברך על ריחות הבשמים שנית, ורק אם הלך למקום אחר יכול הוא לברך שנית, ואין גדרי ההיסח הדעת בזה דומים למה שנפסק בענין האכילה והשתיה כפי דרך הקביעות שבהם).

ג

ועיקר השגת עולם הבא והזכרון בו הוא מצד הנצחיות הנגלית בתורה, שמתוך גילוי חלק נשמתו האחוזה בתורה זוכה האדם לדבוק בה' ב"ה באמת מתוך הגילוי שבתורה, עד שנגלית לו השגחת השי"ת בבריאה כולה, ובזה נחשב האדם שחי הוא באמת, כי נשפעת בו מדרגת תיקון המחשבה והחכמה והדעת כפי שתהיה לעולם הבא, והוא מצד גילוי מדרגת הנשמה שהיא נצחית ולא שייך בה צד מיתה, שהוא גילוי מדרגת התורה שיהיה לעתיד, וכפי שהשיב רבי יהושע לאנשי אלכסנדריא במסכת נדה (דף ע"ב) על ששאלוהו מענין המתים לעתיד לבוא אם יצטרכו הזאה שלישי ושביעי, שהשיב להם שלכשיחיו המתים לעתיד לבוא נחום להם, ויש אמרים שהשיב להם שכאשר יבוא משך רבנו עמהם ושאל פיו בדבר, היינו שהשיב להם שלעתיד תתגלה התורה בכל המדרגות מצד מדרגת הנשמה ללא כל צד אחיזת המוות, מתוך שיהיו הכל דבקים בה' ב"ה ללא פירוד במחשבה.

והוא ענין הנחמה על כל צער הגלות, שמתוך שנשפע ונמשך אור התורה לכל המדרגות כולם, אף לרחוקות ביותר, מתוך מדרגת זכרון התכלית והעולם הבא הנשפע מענין מצוות הציצית, נגלה ומתפשט חיות אור האלהות בכל אשר נדמה בעולם כסתום וחתום ורחוק מכל גילוי התורה, ובזה מתקיים מה שאמר הנביא ישעיה (סא, י) שיתפארו ישראל לעתיד לבוא "שוש אישי בה', תגל נפשי באלה, כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני, כחתן יכהן פאר וכללה תעדה כליה", וביאר המצודות דוד (שם) שישבחו אז לה' ב"ה שסייב אותם בישע וצדקה כלבוש המסבב את הגוף וכמעיל המעטף את הלבשו, ומרמזו הדבר לענין מצוות ציצית ומדרגת גילוי חיות אור האלהות בכל המדרגות כולם, וכדעת רב יהודה במסכת מנחות (בדף לט ע"ב) שכל הבדים חייבים בציצית מדאורייתא, היינו שתתגלה התבוננות התורה אפילו במדרגות רחוקות ביותר שאינם כרמי מעלה הנכללים בגדה הצמר והפשתים (כפי שביארו הדעת זקנים והחזקוני (דברים כב, יא) בטעם איסור השעטנו), שגם הם ידעו ויכירו במקומם בגילוי חיות אור האלהות, וגם במקומות בהם נדמה היה שמסתתרים הרחמים ולא נגלה חיות אור האלהות ונועם טובו ורחמנותו יתברך, יראו הכל את גילוי אור האלהות וינחמם הקב"ה על כל צער וכאב שבעולם.

והכל מתוך דרך תיקון הדעת שתתפשט לעתיד לבוא בעולם, שמתוך שיחשבו כל הנבראים מה' ב"ה וידבקו בו במחשבת כראוי באמת, תביא דעת ומחשבה זו שיתגלה הבורא ב"ה בכל אשר ברא ויצר ועשה בעולם, ותתגלה התורה בכל המדרגות והמקומות באשר הם, ויתפשטו הרחמים ותתגלה הנחמה בכל ענין הסתר שנעשה בעולם בזמן הגלות. כי שורש וסיבת הסתר הפנים שבזמן הגלות הוא מפני שאין חושבים על הבורא ב"ה, שבזה הולכת ונמשכת ומתארכת הגלות ונמשך הצער בעולם, כי מסתתר אור התורה וחיות אור האלהות ואינו נגלה בכל עניני העולם, ולא בא העולם לתכליתו להיות כלבוש למלך ולגלות אותו בכל מיני וחוץ ופאר ויופי שבעולם, ומתוך כך נמשך הצער בעולם ואין מנחם, אבל כאשר דבק האדם בזכרון בעולם הבא, שבכל אשר נעשה איתו בעולם זוכר הוא את התכלית הנצחית, שבבוא יומו יורידו אותו לבדו לתוך בור ולא ילווהו לעולם הבא אלא קוב"ה לבדו, עד שעולה

מתוך כך אל סוד המחשבה והתפילין לבוא לקיים התורה כולה ולבקש ולדרוש אחר גילוי מלכותו יתברך שיבוא לנחמנו, בזה ממשיך הוא בעולם את הרחמים, שמגלה בזה את אור התורה וחיות אור האלהות המסתתרת בכל המקומות בהם נאחז צער הגלות, והוא ענין הנחמה מכל צער הגלות שהוא גילוי אורו של הקב"ה, וכענין הכתוב בישיעה (סו, ג) "כאיש אשר אמו תנחמו כן אנכי אנחמכם ויברושלים תנוחמו, וראיתם ושש לבכם ועצמותיכם כדשא תפרחנה ונודעה יד ה' את עבדי וזעם את אויבי".

והוא מדרגת היראה שמצד ענין מצוות הציצית, כפי שמשלו במסכת מנחות (בדף מג ע"ב) את מצוות הציצית לחותם, וכתבו התוספות (שם ד"ה חותם) שהוא כחותם המעיד על העבד, שמעידה מצוות הציצית על ישראל שעבדי הקב"ה הם בכל אשר יפנו ויעשו וישכילו בעולם כמו שביאר האור החיים (במדבר טו, ט), היינו שמעוררת אותנו מצוות הציצית לזכור את הקב"ה בכל אשר נעשה בעולם, ולא נשכח חלילה את הקב"ה מתוך כל הטובה הנשפעת לנו, ונזכור תמיד שלא נתן קוב"ה מלכות וממון לאף נברא שבעולם בכדי שיעמוד וימרוד בו מתוך כך, וכל כתר וגדולה וכבוד שנתן הקב"ה לאיזה נברא שיהיה בעולם הוא רק בשביל להמליך אותו יתברך שמו, והוא מטרת הנבראים כולם, הן הקטנים הן הגדולים, שצריכים כולם להלל ולשבח אותו ולפאר ולרומם ולהמליך אותו על כל ענין וענין שבעולם, בכל מקום ובכל זמן, ולצפות ולדרוש ולבכות על גילוי המלכות שלו, ובפרט בחצות הלילה שיש לכל אחד מישראל לערוך אז את סדר התיקון חצות' ולבקש על הבית של ה' (וכל מי שצריך ורוצה בית ואין לו, אין סגולה טובה יותר מאשר לערוך את סדר התיקון חצות' בחצות הלילה, והיא מידה כנגד מידה, שאומר ה' ב"ה, את הבית שלי, מבכה אתה, הנה אתן לך בית), ולדרוש ולבקש שהוא יבוא בעצמו למלוך עלינו, וכאשר יתעוררו הנבראים כך לזכור בעולם הבא ולדבוק במדרגת הציצית ומידת היראה, יראו כולם איך שה' ב"ה משגיח ומרחם על הנבראים כולם. כי הוא יתברך בוודאי מלא רחמנות, אלא שצריכים אנו לגלות את הרחמים אצלנו, וכאשר נגלה זאת אצלנו יגלה זאת ה' ב"ה בעולם כולו.

ד

והוא עיקר התשובה, שמתוך הזכרון בעולם הבא שמצד ענין מצוות הציצית ומדרגת היראה, נתקנת דעת האדם ועולה ונתעלית מחשבתו לדבוק בקב"ה באמת מצד ענין מצוות התפילין, ובזה נשפע בו גילוי השגת הדעת שתתפשט על הנבראים לעתיד לבוא, שידעו הכל מהשגת השי"ת על כל המעשים כולם, ויראו כולם מטובו ורחמנותו הנצחית בכל מאורעות העולם, שהוא ענין הנחמה. כי עיקר התשובה הוא על ענין המחשבה שנתרחקה מפני החטא מלדבוק בה' ב"ה כמו שאמר רשב"י בתיקוני הזוהר (בתיקון סט, דף קטו ע"ב), היינו שנאחז באדם ענין הגאווה וקלקל בענין שפע האותיות י"ה שבשם, שאינם מאירים ומשפיעים בדעתו את מציאות השגת השי"ת על הבריאה כולה, אבל כאשר ישמרו ישראל שתי שבתות, שזוהו כנגד שתי האותיות י"ה, שיזכרו בתכלית העולם הבא בכל עניני המעשה שבעולם הזה, שהם כנגד האות ה' שבסוד הריבוע, ותיכלל האות ה' במעלת דבקות המחשבה וקדושת יום השבת, שזוהו כנגד האות י' שבסוד העיגול, בזה תושפע בדעתו ומחשבתו מדרגת התפילין מצד הארת האות ש' שבה, שתשפיע בו קדושת התפילין מקדושת יום השבת קודש והעולם הבא, שהוא אור הגאולה והנחמה, היינו שיתגלה ענין אור התפילין במדרגת העליונה מצד שהם 'לבושי אור' באל"ף, וכשפע מדרגת הכתר שיאיר לעתיד לבוא במדרגות כולם.

וכנגד גילוי האות ש' של התפילין הם שלושת קולות השופרות של המשיה, וכמו שכתב במחזור ויטרי (בסימן שלג) ששלושה שופרות הם לעתיד לבוא, אחד להחיות בו המתים, ואחד לקבץ בו הגלויות, ואחד להפיל בו שערותיהם של העולם מפחד קול השופר שישמעו. ושלושת קולות אלו הם מצד כלליות הקולות והזעקות של ישראל במשך הדורות כולם שזעקו ובקשו על כך שאין בנו דעת מגדולתו יתברך עד שאין מבינים כלל שאנו שרויים בגלות, והיו מבקשים וזועקים על גילוי מלכותו דווקא מתוך שלא היו יודעים ומבינים מגודל הריחוק, שמתוך זעקתם ושועותם תתגלה סוף דבר הדעת בכל העולם בסוד 'לבושי אור', שהיא מדרגת שפע אור הכתר, ויתגלו כל הטובות שיתפשטו לעתיד לבוא.

כי עתה גילוי אור התפילין הוא בסוד ה'לבושי עור' שתיקן הקב"ה לאדם וחווה אחר חטאם בכדי שיתקנו מה שקלקלו בענין המחשבה וישיבו הדעת לשורשה כמו שאמר רשב"י שם בתיקוני הזוהר (בתיקון סט, דף קטו ע"ב), ועיקר הדבר שצריכים אנו לעסוק תמיד בדרכי התשובה בתיקון הדעת והמחשבה מתוך שנלך אחר השי"ת באמונה ומתוך ביטול הדעת דוקא, ונזעק ונשווע מתוך כך שתתגלה מלכותו ויהיה הוא בעצמו עלינו למלך. כי אחר שנתקלקלה הדעת הרי אנו כענין "המתים אינם

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

ספר תורה

ב. רבנו הזכיר שבעל התניא כשהיה עולה לתורה היה מברך בשקט ולא היה יכול להגביה את הקול, מפני הפחד שהיה אוחז אותו כשהיה בא לברך על תורתו של ה' ב"ה.

א. רבנו הזכיר שאדם ישתדל לפחות פעם אחת בחודש לעלות לתורה, ולא יעבור עליו חודש שלא עלה לתורה.

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת מו"ר שליט"א

איך אפשר לעשות ניסים?

לאמר קודם תפילת שחרית

רבנו של עולם, אבי אב הרחמן מלא רחמים. בעודי עומד להתפלל לפניך יתברך את תפלת השחר שתקן אברהם אבינו, זכני לאור רחמים וחסדים שיכנס ללבי, ואזכה ללב רחמן וישפיעו עלי בזכות אברהם אבינו חסדים עליונים. והמשך נא עתה ברחמיך את אור האמת והאמונה בעולם כולו, וזכני ליחדא שכינתא בדרועא מינא דקדשא בריך הוא, ואזכה לקשר שכלי ודעתי לבית המקדש, ותמשך עלי ברחמיך קדשה מקדש הקדשים העליון, ואזכה להיות דבוק בך יתברך במשך היום כולו ואזכר בעולם הבא. אנא זכני להארת נשמת אברהם אבינו, ולהתפלל השכם בבקר, ותערה עלי בשעת התפלה את מימי החסדים ותסיר ממני חבלי השנה, ותבטל ממני מדת העצלות, ואזכה לקרא סדר התפלה כלה מראשיתה לסופה כסדרה הראוי ללא דלוגים, ובמחשבות קדושות מתוך שמחה וטוב לבב, כמוצא שלל רב.

אנא רחמן, זכני לומר פרשת העקדה בלב נשבר וכסופין ונפלאים, ולומר סדר הקרבנות בכונה גדולה, ולומר הזמירות בשמחה גדולה, ולברך ברוך ש'אמר' באימה נוראה מלפניך יתברך שמה, והמשך עלי יראה עליונה, ודעת אמתית וצחה. וזכני נא לקרא הפסוקי דמזמרה במתק שפתים בהתלהבות ותשוקה אליה, ולדבק עצמי היטב בכל תבה ותבה, ולהחדד בשעה ששמך הנורא יוצא מפי, ותעורר עלי ממרום רוח הקדש אמתית. וזכני לומר את 'שירת הים' בכונה גדולה, ולראות עצמי כמהלך ממש בקריעת ים סוף ומזמר לפניך השירה ביבשה בתוך הים, ועל ידי זה אזכה לעשות ניסים ונפלאות.

אנא רחמן, זכני בשעה שאברך 'יוצר אור' שישפע עלי אור האמת בשלמות, ולהבדיל בין אור לחשך, ואזכה לומר ה'קדשה' ביראה גדולה, ולומר פרשיות 'שמע', 'והיה אם שמע', ו'יאמר' במסירות נפש ובכל כחותי, והמשך עלי קדשה ודבקות אמתית כל היום. וזכני לומר ברכת 'אמת ויציב' בהתבוננות גדולה בכל תבה ותבה, ולהכניסה בקרבי ועצמותי ובזרעי אחרי, ואזכה לסמוך גאלה לתפלה כראוי.

אנא רחמן, בעודי עומד לפניך בתפלת העמידה אנא האר בי את נשמת אברהם אבינו שתיסיע בעדי בתפילתי לפניך, והמשך אז לתוך לבי את אור החסדים, ואזכה להתפלל כראוי ולעורר רחמים אמתיים על העולם כולו, ותפדנו ותושיענו. אנא רחמן, זכני להתפלל בכל כחותי, ותשפע עלי בשעת התפלה קדשת ארבע הפרשיות שבתפילין, ועל ידם אזכה לעלות מעולם לעולם, ותכנס תפילתי לפני כסא כבודך. וזכני לכונן דעתי לתפלת שליח הצבור, ולענות אחריו אמן על כל ברכה וברכה כראוי.

ביום שאומרים תחנון יאמר: וזכני לומר התחנון ונפילת אפים כראוי, באמת ובלב שלם, והמשך עלי את תשובת בעלי התשובה האמתיים שהיו בכל הדורות, ותקבל תשובתי כשם שקבלת תשובתם, ולא אבוש לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ביום שאין אומרים תחנון יאמר: וזכני לומר 'הי שם' מברך מעתה ועד עולם, באפן שאזכה להמליכה יתברך כראוי, וכמלכי ישראל האמתיים שהמליכו אותך וברכו אותך יתברך שמה, ועשה ברחמיך שתתברך בפי כל לעולם ועד. אנא רחום, זכני לומר 'אשרי' ונא לציון בכונה גדולה, ויבית יעקב לכו ונלכה באור ה', ואזכה שיחקקו פסוקים הללו בקרב לבי ולב כל זרע ישראל עמה, ויכלו כלם בדרךך יתברך שמה. וזכני נא לומר סדר 'פטום הקטרות' ולשבר הקלפות כלם, ותכניע מלכות הרשעה. וזכני להיות משוגי הלכות בכל יום, ולשבר הקלפות מעל מחי, ולזכות למח זך קדוש וטהור בשלמות בלי צד רע כלל. וזכני לומר 'עלינו לשבח' בשמחה גדולה, ולהתקשר במדת אברהם אבינו כל היום, ולזכות לשלמות האמונה. וזכני ללמוד לאחר התפלה בשמחה והתלהבות דקדשה, לשם שמים, לכבודך יתברך שמה, ואתה ברחמיך הרבים תקבל תפילתי ברחמים וברצון, ותחפץ בי ותצני. אמן נצח סלה ועד.

רבנו הזכיר את מה שאמר רבי חנינא בן דוסא במסכת תענית דף כ"ה עמוד א' מ' שאמר לשמן וידלוק הוא יאמר לחומץ וידלוק, ולכאורה היה צריך לומר רק 'שהחומץ ידלוק', ולמה הוסיף גם מ' שאמר לשמן וידלוק, אלא מאחר שהגיע רבי חנינא להתבוננות והשגה כל כך בגדולת ה' יתברך והרגיש בחוש שאין שום הנהגה של טבע בעולם, אלא הכל הוא רצונו של הבורא ב"ה המתגלה בטבע, ואם כן לפני ה' יתברך בוודאי אין הבדל בין שמן לחומץ, וכפי שכתב החכם צבי בתשובותיו סימן י"ח שהמציאות והשם של 'טבע' זוהי המצאה של החוקרים בזמנינו שהם מינים ואפיקורסים, ומפני כך הבין רבי חנינא שאין שום משמעות דווקא בשמן שידלק מצד עצמו, אלא שכך קבע ה' יתברך בהנהגת העולם, אבל בשורש אין כל הבדל בין שמן לחומץ, וגם שהחומץ ידלק אין זה נס ושינוי הטבע. ואמר רבנו שבהתבוננות זו אפשר לפעול ניסים, שהאדם מבין שגם נס אינו באמת נס, כי אין כל הנהגה של טבע לפני הבורא ב"ה, וכשאדם חי את ההתבוננות הזאת יכול הוא לפעול ניסים.

מה המקור לזה ששירת הלויים היתה מעוררת לתשובה?

רבנו נשאל פעם מה המקור לזה ששירת הלויים היתה מעוררת לתשובה, והשיב לעיין בירושלמי פסחים פרק ד', ולאחר שעיינו ולא מצאו כן במפורש חזרו ושאלו את רבנו למה כוונתו, והשיב שכוונתו למה שדרשו שם בפרק ד' הלכה א' על הכתוב במדבר פרק ח' פסוק י"ט "ואתנה את הלויים נתונים לאהרן ולבניו מתוך בני ישראל לעבוד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל", ש'לכפר על בני ישראל' זו שירת הלויים, וידוע שגם קרבן אינו מכפר ללא תשובה, וכמבואר ברמב"ם הלכות תשובה פרק א' הלכה א', ואן כן וודאי שהיתה נגינת הלויים מעוררת השומעים לתשובה ואז היה מתכפר להם.

סיפור לשולחן שבת

מעשה נפלא סיפר פעם רבנו הגאון הינוקא שליט"א בבתו של רבנו הגאון החכם צבי שמפורסמת היתה בשערים מנעוריה בנדיבות לבה המופלגת ובידה הפתוחה לכל עני ואביון, ופעם נזדמנו לביתה שני עניים יחדיו, ולא היו אז בבית מעות די צרכי שני העניים, וכשראתה כך בתו של הגאון החכם צבי, נטלה כף של כסף ושברה אותה לשניים, והושיטה את הידית לעני האחד, ואת קצה הכף לעני השני, וכששמע הגאון החכם צבי על מעשה בתו, שיבח אותה מאד על שלא הוציאה מביתה ריקם את שני העניים האורחים, ובין השאר קרא עליה את הכתוב בפרק 'אשת חיל', "כפה פרשה לעני", שאת הכף נתנה לאחד, וידיה שלחה לאביון, שאת הידית נתנה לחברו.